

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Water en bodem in ruimtelijke ontwikkelingen
Datum:	21 januari 2025
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	1928
Informant:	Rick Veenhof r.veenhof@dalfsen.nl (0529) 488293

Voorstel:

1. Het sturingsprincipe water en bodem met de lokale afweging bij ruimtelijke ontwikkelingen vast te stellen.
2. Een incidenteel budget van €100.000,- beschikbaar te stellen voor nader onderzoek binnen regionale sponsstrategie t.b.v. de RegioDeal aanvraag en dit te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding:

In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie hebben rijk, provincies en gemeenten met elkaar afgesproken dat ons land in 2050 klimaatbestendig is. Dat wil zeggen dat we de ongewenste effecten van klimaatverandering kunnen opvangen. Onderdeel van dit proces is het principe water en bodem. Zowel het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) als de Provincie Overijssel hebben middels het position paper water en bodem sturend en de concept Provinciale Omgevingsvisie water en bodem omarmt. Deze partijen zijn op dit moment bezig met de verdere uitwerking hiervan. Doordat we vanuit de gemeente Dalfsen een klimaatadaptieve inrichting in 2050 nastreven zoals vooropgesteld in het klimaatadaptatieplan klimaatrobuust Dalfsen willen we ons inzetten om de decentrale overheidsrichtingen te combineren.

Argumenten:

1.1 Tegengaan van wateroverlast en droogte middels principes van water en bodem in leefomgeving

Door water en bodem mee te nemen binnen ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen we ook in de toekomst, ondanks een veranderend en grillig klimaat, blijven leven, wonen en werken in een veilige omgeving met een gezonde bodem en voldoende en schoon water. Deze systemen zijn de onderleggers voor opgaven zoals: verstedelijking, woningbouw, landbouw en energievoorziening. Door in te spelen op de natuurlijke systeemwerking kunnen de diverse ruimtelijke functies op een logische, kosteneffectieve en houdbare manier worden ingericht. Hierdoor ontstaat een integrale afweging van onze leefomgeving. Hiermee gaan we wateroverlast en droogte tegen binnen de gemeentegrenzen en schuiven we de problemen niet door naar andere generaties of locaties.

1.2 De methoden van water en bodem sturend helpen in de ruimtelijke afwegingen

Water en bodem sturend houdt in dat het watersysteem meer ingericht zal moeten worden op het vasthouden, infiltreren en bergen van water, om zo wateroverlast en droogte tegen te gaan. Dat technische maatregelen wel mogelijk blijven mits dit duurzaam en betaalbaar is. Daarnaast geldt het principe, bij ontwikkelingen wentelen we negatieve effecten niet af op toekomstige generaties (tijd), naar andere gebieden (ruimte) en van privaat naar publiek (in kosten). Daarbij kan een eventuele conclusie zijn dat op de lange termijn bepaalde functies op locaties niet meer haalbaar zijn. Er liggen kansen als het gaat om groenblauwe dooradering en het droogtevraagstuk en kan dit de gemeente Dalfsen helpen om water en bodem sturend zo in te richten dat er win-win situaties voor de kernen en het buitengebied ontstaan.

1.3 Principe water en bodem als input voor diverse visie en beleidsonderwerpen

Het sturingsprincipe haakt goed in op de uitgangspuntennotitie klimaatadaptief en natuurinclusief inrichten van de omgeving die op 26 juni 2023 is vastgesteld. Waarin dieper wordt ingegaan op de hoe vraag. Om een goede richting te kiezen op zowel regionaal als lokaal niveau voor onze inwoners, bedrijven, landbouw en natuur die onze gemeente rijk is, is het van belang om een gedegen afweging te maken. Daarom wordt water en bodem als onderlegger meegenomen in het programma landelijk gebied en de omgevingsvisie 2.0 van de gemeente Dalfsen.

2.1 Samenwerking binnen het stroomgebied is essentieel om tot een integrale afweging te komen

Afgelopen jaar is binnen het samenwerkingsverband de regionale sponsstrategie (onderdeel van de verstedelijkingsstrategie van de Regio Zwolle) de deelgebiedsrapportage Sallandse weteringen ontwikkeld. Hierin zijn al mooie stappen gezet hoe om te gaan met het principe water en bodem sturend op regionale hoofdlijnen. Voorjaar 2025 zal dit ook voor het deelgebied benoorden de Vecht gebeuren. Afgelopen 13 december 2024 is in het bestuurlijke overleg regionale sponsstrategie de intentie uitgesproken om concreter te maken waar en op welke wijze water en bodem sturend kunnen zijn en wat de kosten hiervan zijn middels een aanvraag richting de RegioDeal (strategisch partnerschap tussen de regio Zwolle en het Rijk).

2.2 Regionale subsidie aanvraag voor een goede water en bodem afweging middels extra onderzoek

Om helder te hebben waar de concrete kansen en knelpunten liggen voor de gemeente Dalfsen willen we meer onderzoek doen binnen dit samenwerkingsverband. Dit om een goede afweging te maken waar en hoe water en bodem sturend kan zijn in de ruimtelijke afweging.

Dat komt tot uiting in een RegioDeal aanvraag als samenwerkingsverband regionale sponsstrategie voor meer onderzoek. Specifiek naar potentiële locaties van water te bergen, infiltrerings- en vertragingmogelijkheden en de bijkomende kosten-baten analyse en omgevingsplan borging. Hiervoor is een krediet nodig van alle partners van het samenwerkingsverband van €50.000,- per stroomgebied.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Politieke landschap

Vanwege de verandering van de landelijk politiek is koersvastheid nodig bij de decentrale overheden om te komen tot een gezamenlijke klimaatrobuuste inrichting van de ruimtelijke ordening. Afgelopen najaar 22 oktober 2024 publiceerde de ministerie van InW de kamerbrief water en bodem. Hierin blijft het principe overeind om ook in de toekomst aan de voorkant rekening te houden met water en bodem. Dit doet niets af aan de vorm hoe wij als gemeente Dalfsen in 2050 klimaatrobuust willen zijn zoals afgesproken in het klimaatadaptatieplan klimaatrobuust Dalfsen. Meekoppelen waar kan en perspectief bieden om droogte en wateroverlast in de gemeente te voorkomen.

2.1 Toekenning subsidieaanvraag RegioDeal onzeker

Met de aanvraag is er nog geen garantie op extra middelen, dit zal bij de volgende beoordelingsronde in het voorjaar duidelijk worden. Mocht dit niet lukken dan zal er gezocht worden naar alternatieve financiële bronnen, om dit gebiedsarrangement dat zeer breed gedragen wordt vanuit diverse decentrale overheden te laten slagen.

Alternatieven:

Het alternatief voor dit samenwerkingsverband is er in die zin niet dat het een kans van slagen heeft om als kleine gemeente individueel het gehele water- en bodemsysteem dat grensoverschrijdend is te doorgronden om een gedegen afweging te maken. De RegioDeal aanvraag vraagt juist om gebiedsarrangementen zoals een stroomgebied als de Sallandse weteringen.

Duurzaamheid:

Als op verschillende terreinen ingezet wordt; klimaat en water, bodem, natuur en landschap, wonen, wateroverlast, droogte, dan zullen er grote stappen gezet kunnen worden met betrekking tot de duurzaamheidscriteria. Te denken valt hierbij de duurzaamheidsaspecten; multifunctioneel ruimtegebruik, bijdrage aan goede waterhuishouding en klimaatadaptatie en versterking van de biodiversiteit.

Financiële consequenties:

Een incidenteel budget van €100.000,- wordt gevraagd om voor beide stroomgebieden (Sallandse weteringen en Benoorden de Vecht) concreter onderzoek te doen naar de bodem- en watersysteem waarbij kansen voor de gemeente Dalfsen voorop staan. Voorstel is dit te dekken uit de algemene reserve.

Communicatie:

De communicatie van de onderzoeken en de deelrapportages van de diverse stroomgebieden ligt bij de decentrale overheden zelf. In regionale gebiedsprocessen worden deze onder de aandacht gebracht. Om zo een integrale afweging te maken van de fysieke leefomgeving.

Vervolg:

Middels het beschikbare budget kan een aanvraag van het gebiedsarrangement Regionale Sponsstrategie gedaan worden om verder onderzoek te doen naar een water- en klimaatrobuust Dalfsen. Binnen WDOD wordt gewerkt aan een strategisch kader water systeem wat weer wordt uitgewerkt in een uitvoeringskader voor het watersysteem. Tevens zal voor de zomer de Provinciale Omgevingsvisie ter inzage liggen met gelijktijdig het Regionaal Water Programma waarin concreter voor specifieke gebieden en maatregelen richting wordt gegeven aan het bodem en het water systeem. Partners stellen allen budget beschikbaar om de RegioDeal aanvraag, openstelling vanaf maart 2025, in te dienen.

Bijlagen:

Bijlage 1 Position paper water- en bodem sturend, Waterschap Drenst Overijsselse Delta

Bijlage 2 Concept Omgevingsvisie, Provincie Overijssel

Bijlage 3 Deelrapportage Salland Weteringen, Regionale Sponsstrategie

Bijlage 4 Uitgangspuntennotitie klimaatadaptatie en natuurinclusief bouwen

Bijlage 5 Kamerbrief Water en Bodem, InW 22 oktober 2024

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
Rikus Jager

de gemeentesecretaris,
Henry van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21 januari 2025, nummer 1928;

overwegende het principe water en bodem met de lokale afweging bij ruimtelijke ontwikkelingen vast te stellen en het krediet van €100.000,- beschikbaar te stellen.

b e s l u i t :

1. Het sturingsprincipe water en bodem met de lokale afweging bij ruimtelijke ontwikkelingen vast te stellen.
2. Een incidenteel budget van €100.000,- beschikbaar te stellen voor nader onderzoek binnen regionale sponsstrategie t.b.v. de RegioDeal aanvraag en dit te dekken uit de algemene reserve.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 3 maart 2025.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
Rikus Jager

de griffier,
Mara Zweers